

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TEVREDENHEIDSONDERZOEK EXPERTISECENTRA

SCHOOLJAAR 2012/2013

Utrecht, maart 2014

Voorwoord

De Inspectie van het Onderwijs vindt het belangrijk om te weten hoe besturen en scholen haar toezicht waarderen. Daarom voert zij ieder jaar een tevredenheidsonderzoek uit in de verschillende onderwijssectoren. Scholen en instellingen geven hierin hun mening over de inspectiebezoeken en de werkwijze van de inspectie. Dit onderzoek biedt de inspectie inzicht in de positieve en minder positieve punten van haar toezicht, zodat zij zich verder kan verbeteren. De inspectie bedankt alle scholen die hebben meegewerkt aan het tevredenheidsonderzoek.

INHOUD

Samenvatting

1	Inleiding 5
1.1	Opzet en werkwijze 5
1.2	Respons 5
1.3	Leeswijzer 6
2	Resultaten 7
2.1	Vorbereiding 7
2.2	Uitvoering van het schoolbezoek 7
2.3	Het rapport 9
2.4	Verbeter-/prestatieafspraken 11
2.5	Verschillen tussen inspecteurs 11
2.6	Resultaat schoolbezoek 12
2.7	Toezichtlast 14
2.8	Evaluatie werkwijze 15
2.9	Rapportcijfer 17
3	Conclusie 19
Bijlage I	Tevredenheid naar bezoektype 21

Samenvatting

Scholen voor speciaal onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs die in het schooljaar 2012/2013 door de Inspectie van het Onderwijs zijn bezocht, zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het tevredenheidsonderzoek van de inspectie. Een ruime meerderheid van de scholen (62 procent) heeft de vragenlijst ingevuld.

In grote lijnen zijn vrijwel alle scholen die de vragenlijst hebben ingevuld positief tot zeer positief over het schoolbezoek. Het bezoek krijgt gemiddeld het cijfer 7,8 en 16 procent van de scholen geeft het zelfs een 9 of hoger. Ook in de toelichting op de vragen geven scholen aan dat ze het bezoek van de inspecteur zeer goed hebben gewaardeerd.

Zowel de voorbereiding als het bezoek zelf als het rapport wordt door de meeste scholen positief beoordeeld. Er zijn bovendien nauwelijks scholen die grote verschillen tussen inspecteurs zien en aangeven dat het voor het oordeel uitmaakt welke inspecteur langskomt. Bij de vorige meting, waar overigens niet exact hetzelfde is gevraagd, waren er nog wel veel scholen die verschillen zagen (meer dan een derde).

Hoewel scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs bij een bezoek zelf niet beoordeeld worden op opbrengsten, zijn sommige scholen kritisch over de werkwijze van de inspectie wat betreft opbrengsten.

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs vindt het belangrijk om te weten hoe scholen de inspectiebezoeken en de werkwijze van de inspectie ervaren. Daarom vraagt zij scholen jaarlijks in een tevredenheidsonderzoek naar hun beleving van de kwaliteit van het schoolbezoek, het inspectierapport en de werkwijze van de inspectie. Het onderzoek wordt uitgevoerd om de interne kwaliteitszorg te verbeteren en inspecteurs feedback te geven over hun functioneren. Dit rapport geeft inzicht in de waardering voor het toezicht op scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs.

1.1 Opzet en werkwijze

Om de tevredenheid te meten maakt de inspectie gebruik van een digitale vragenlijst. In deze vragenlijst geven scholen onder meer aan hoe ze het bezoek hebben ervaren, de houding van inspecteurs, hoe het rapport is bevallen en in hoeverre ze het eens zijn met verbeter- en prestatieafspraken. De resultaten van de eerdere tevredenheidsonderzoeken hebben geleid tot een aantal nieuwe vragen en aanpassing van bestaande vragen. Zo zijn de vragen over verschillen tussen inspecteurs aangescherpt, en zijn er vragen toegevoegd over het risicogerichte toezicht en de rol van de leerresultaten daarin. Hiermee is dit onderzoek niet op alle punten vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Met een e-mailbericht zijn scholen uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. De vragenlijsten zijn in het Internet Schooldossier (de beveiligde online omgeving van de inspectie voor scholen) van de betreffende scholen geplaatst.

1.2 Respons

In schooljaar 2012/2013 heeft de inspectie 118 scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs bezocht en na afloop uitgenodigd om deel te nemen aan het tevredenheidsonderzoek. Daarvan hebben 73 scholen de vragenlijst volledig ingevuld (62 procent). De respons is daarmee hoger dan die van vorig schooljaar (50 procent).

Om meer zicht te geven op de respons, is deze uitgesplitst naar bezoektype. De inspectie onderscheidt de volgende bezoektypen:

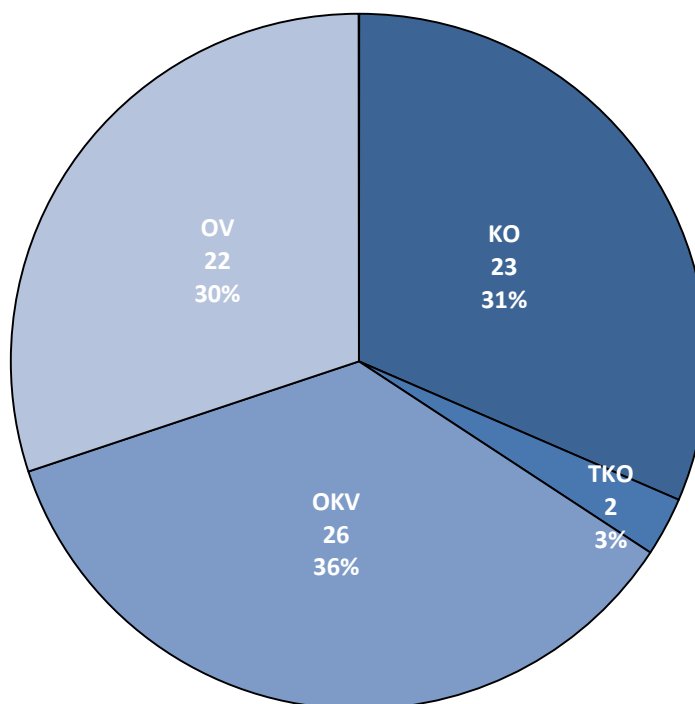
- TKO: tussentijds kwaliteitsonderzoek (beperkt uitgevoerd in 2012/2013);
- KO: kwaliteitsonderzoek;
- OKV: onderzoek naar kwaliteitsverbetering;
- OV: bezoek in het kader van het Onderwijsverslag.

Het type bezoek aan een school is afhankelijk van de risico's die op een school gesignaleerd zijn tijdens de risicoanalyse. Als er risico's gesignaleerd zijn, kan een kwaliteitsonderzoek worden uitgevoerd. Als een school vervolgens in een traject van geïntensiveerd toezicht terechtkomt, volgt soms een tussentijds kwaliteitsonderzoek en altijd afsluitend een onderzoek naar kwaliteitsverbetering. Een school kan ook bezocht worden in het kader van het Onderwijsverslag.

Figuur 1.2a laat zien hoe de respons verdeeld is. Per bezoektype zijn er ongeveer evenveel ingevulde vragenlijsten. Alleen van scholen met een TKO zijn er nauwelijks ingevulde vragenlijsten, maar dit type onderzoek is het afgelopen schooljaar ook

nauwelijks uitgevoerd omdat het traject van kwaliteitsverbetering is ingekort van twee naar één jaar.

Figuur 1.2a Verdeling respons naar bezoektype (n=73)

Scholen met een OKV namen het minst vaak deel aan het onderzoek: iets minder dan de helft van deze scholen heeft de vragenlijst ingevuld (tabel 1.2a). Bij de andere bezoektypen liggen de responspercentages beduidend hoger (74 tot 100 procent).

Tabel 1.2a Verdeling respons en responspercentage (n=118)

Bezoektype	Aantal vragenlijsten verstuurd	Aantal vragenlijsten ingevuld	Responspercentage
Kwaliteitsonderzoek (KO)	31	23 (32%)	74%
Tussentijds kwaliteitsonderzoek (TKO)	2	2 (3%)	100%
Onderzoek naar kwaliteitsverbetering (OKV)	56	26 (36%)	46%
Onderwijsverslag (OV)	29	22 (30%)	76%
Totaal	118	73	62%

Vanwege het geringe aantal TKO-vragenlijsten is er in dit rapport voor gekozen om deze vragenlijsten, bij uitsplitsingen naar bezoektype, samen te voegen met de OKV-vragenlijsten.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de resultaten, waarbij zo mogelijk een vergelijking wordt gemaakt met de vorige meting (2011/2012). Daarna komen in hoofdstuk 3 de conclusies aan bod. In bijlage I is een uitsplitsing van de antwoorden naar bezoektype opgenomen.

2 Resultaten

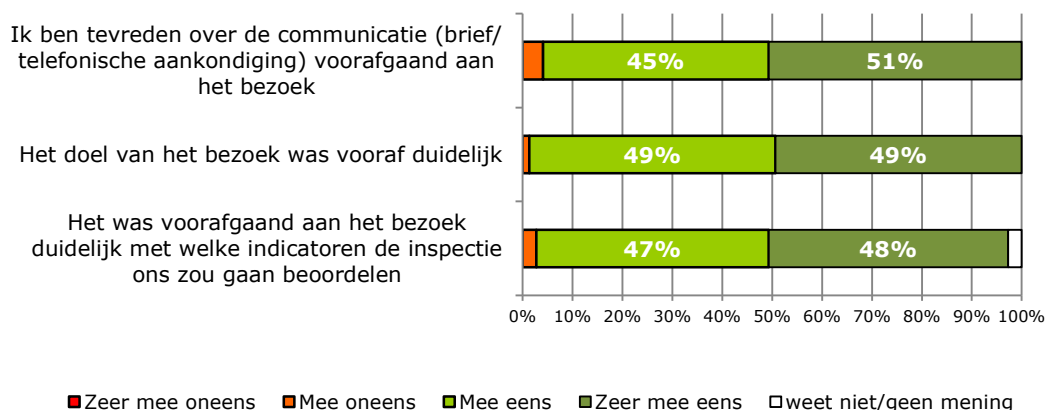
Dit hoofdstuk presenteert de antwoorden op de vragen uit het tevredenheidsonderzoek. Bij iedere vraag zijn eerst de resultaten van schooljaar 2012/2013 beschreven. Als er opvallende verschillen zijn met de vorige meting, wordt hierop ingegaan.¹ Indien relevant is ook kort beschreven of de resultaten verschillend zijn per type bezoek. In bijlage I is per bezoektype te zien wat de scholen geantwoord hebben op de verschillende vragen.

Bij sommige vragen is de scholen om een toelichting gevraagd. De antwoorden op deze open vragen zijn in dit rapport samengevat. In dit hoofdstuk zijn ter illustratie in kaders ook enkele citaten weergegeven.

2.1 Voorbereiding

Figuur 2.1a laat zien dat vrijwel alle scholen tevreden zijn over de voorbereiding van het bezoek. Vorig jaar zijn de vragen op een iets andere manier gesteld, maar een grove vergelijking laat zien dat de resultaten vrijwel vergelijkbaar zijn.

Figuur 2.1a Tevredenheid scholen over voorbereiding van het bezoek, in percentages (n=73)

Sommige scholen hebben hun antwoorden toegelicht en geven aan dat de aankondiging duidelijk was. Bij drie scholen was er onduidelijkheid over het inspectiekader waarmee ze beoordeeld zouden gaan worden (het nieuwe of het oude).

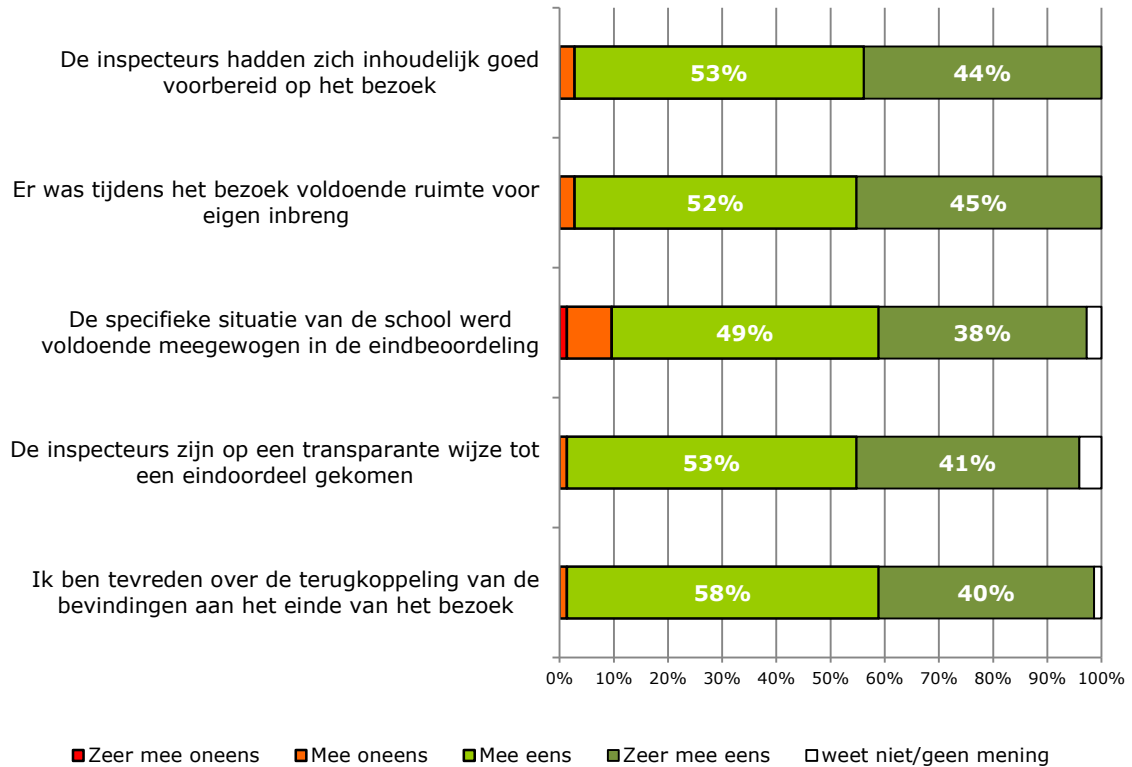
2.2 Uitvoering van het schoolbezoek

Vrijwel alle scholen zijn tevreden over de uitvoering van het bezoek (tabel 2.2a). Alleen op één punt zijn scholen iets vaker ontevreden: 9 procent is het (zeer) oneens met de stelling dat de specifieke situatie van de school voldoende werd meegewogen in de eindbeoordeling. Scholen die zijn bezocht in het kader van het Onderwijsverslag vinden minder vaak dat de inspecteurs op een transparante wijze tot hun eindoordeel zijn gekomen dan andere scholen (zie bijlage I, figuur 3).

¹ Zie onder andere Inspectie van het Onderwijs (2013). Tevredenheidsonderzoek Expertisecentra 2011-2012. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs

Ook de vragen over de uitvoering van het bezoek zijn op een iets andere wijze gesteld dan vorig jaar. In grote lijnen valt het op dat scholen iets positiever zijn over de uitvoering van het bezoek dan vorig jaar. Dat kan dus ook met de vraagstelling te maken hebben.

Figuur 2.2a Tevredenheid scholen over uitvoering van het bezoek, in percentages (n=73)

"Bij het eindgesprek was het goed dat de inspecteur aangaf dat het basisarrangement toegewezen is. Jammer vond ik dat de positieve zaken bijna niet genoemd zijn en we gelijk de bevindingen te horen kregen m.b.t. de ontwikkelpunten."

"De terugkoppeling was zeer herkenbaar. Er werd niet alleen naar de stand van zaken van het moment van observatie gekeken maar de organisatieontwikkeling werd hierin meegenomen."

"Het was een zeer prettig bezoek, inspecteurs waren duidelijk en transparant over de bevindingen in het verleden, maar ook de kritisch feedback voor de toekomst van de school. Daarnaast zijn we blij dat we een intensieve weg die de school heeft gevolgd, met een basisarrangement konden afsluiten."

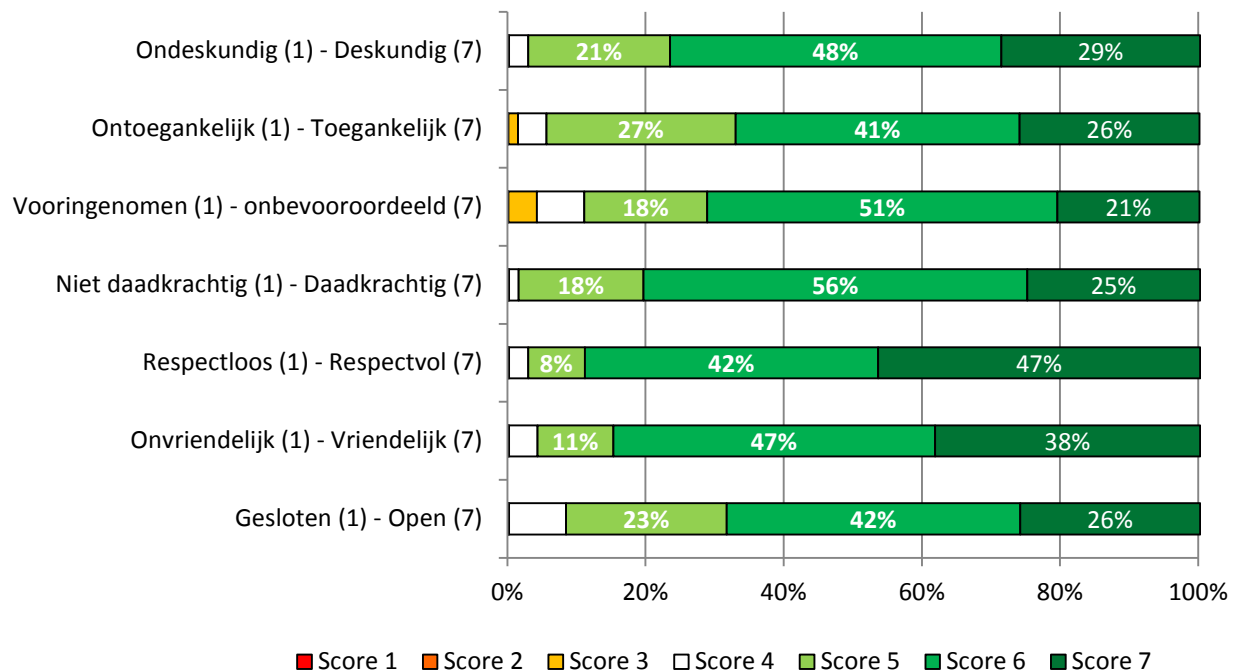
"Ik heb het bezoek als zeer prettig en complementair ervaren. Het heeft de school wat opgeleverd. Bovenstaande antwoorden zijn dan ook niet sociaal wenselijk ingevuld."

"Omdat we aan het begin van het schooljaar gekozen hebben voor de totaal nieuwe opzet en beoordeling op grond van het nieuwe kader, zag ik weinig coulance ten aanzien van bepaalde items die in het beleidsplan van dit jaar staan en nog in ontwikkeling zijn."

Voor het eerst heeft de inspectie de scholen gevraagd naar een aantal houdingsaspecten van inspecteurs. De inspectie wilde hiermee onderzoeken of er grote verschillen zijn tussen inspecteurs in houding en bejegening. Deze verschillen zouden mogelijk een verklaring kunnen zijn voor de verschillen in de beoordeling die scholen ervaren. Scholen konden op een schaal van 1 tot 7 hun beoordeling geven. Een 1 komt overeen met de eigenschap die links genoemd staat (bijvoorbeeld 'gesloten') en een 7 met een eigenschap die rechts genoemd staat (bijvoorbeeld 'open').

Op alle aspecten geven de scholen de inspecteurs een 5 of hoger (figuur 2.2b). Op de meeste aspecten beoordelen de scholen de houding van de inspecteurs zelfs nog positiever. Scholen geven de hoogste scores voor de mate waarin een inspecteur als respectvol, daadkrachtig en deskundig wordt gezien. Een deel van de scholen geeft wel een 3 of een 4 op de schaal 'vooringenomen-onbevooroordeeld'.

Figuur 2.2b Oordeel scholen over houdingsaspecten inspecteurs, in percentages (n=73)

Naar bezoektype zijn er geen verschillen. Vooral de wat kritischer scholen hebben gebruikgemaakt van de mogelijkheid om de antwoorden toe te lichten.

"Beide inspecteurs waren deskundig al was er wel een verschil in kennis van de leerlingenpopulatie die de school bezoekt."

"Ons inziens is onvoldoende gezien dat variatie in didaktiek te controleren valt als symbioselessen worden meegewogen."

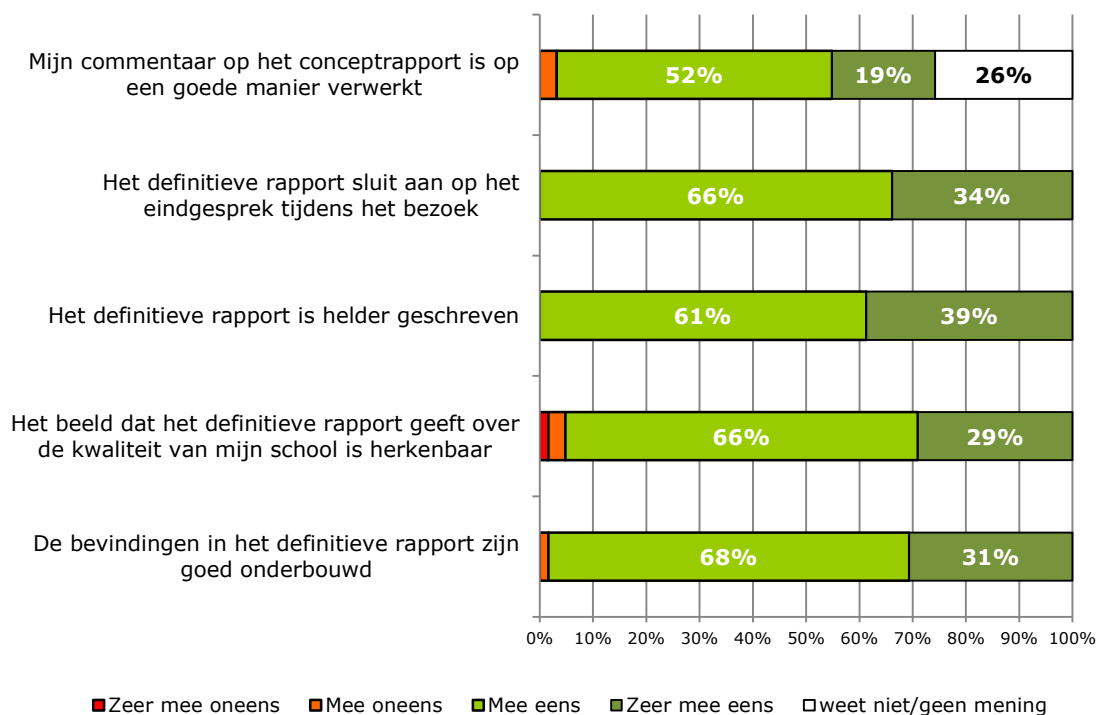
2.3 Het rapport

In totaal hebben 62 scholen (85 procent) geantwoord dat ze een definitief rapport hebben ontvangen. De overige 15 procent van de scholen heeft mogelijk de vragenlijst ingevuld voordat ze een definitief rapport hadden ontvangen. De stellingen over het rapport zijn alleen voorgelegd aan scholen die een definitief rapport hebben ontvangen.

Vrijwel alle scholen zijn tevreden over het rapport (figuur 2.3a). Bij drie stellingen geven enkele scholen aan het er (zeer) mee oneens te zijn: de stelling dat het commentaar op een goede manier is verwerkt, dat het beeld over de kwaliteit herkenbaar is en dat de bevindingen goed zijn onderbouwd. Dit zijn echter de uitzonderingen, aangezien de meeste andere scholen het juist (zeer) eens zijn met de stellingen.

Op twee punten zijn er verschillen tussen bezoektijden. Met de stelling dat het definitieve rapport helder is geschreven zijn scholen die in het kader van het Onderwijsverslag bezocht zijn, het iets minder vaak eens (zie bijlage I, figuur 5). Dit geldt ook voor de stelling dat het rapport helder is geschreven. Vorig jaar, toen ook deze vraag iets anders werd gesteld, was het beeld nauwelijks anders. Dit jaar lijkt het oordeel zelfs iets positiever.

Figuur 2.3a Tevredenheid scholen over rapport, in percentages (n=62)

"Jammer dat de zaken die goed geregeld en georganiseerd zijn niet specifiek genoemd worden. Nu ik er meer tijd tussen ligt en afstand van genomen heb lees ik het weer met een andere bril en zie het als ontwikkelpunten die weer ingezet worden voor de toekomst."

"De inhoud van het gesprek is als zeer helder en duidelijk ervaren. Veel feedback (+ en -) is toegelicht. In het uiteindelijke schriftelijke rapport is dat eenzijdiger beschreven."

"Het rapport gaf een helder beeld en heeft de school voorzien van informatie waar we als school mee verder kunnen."

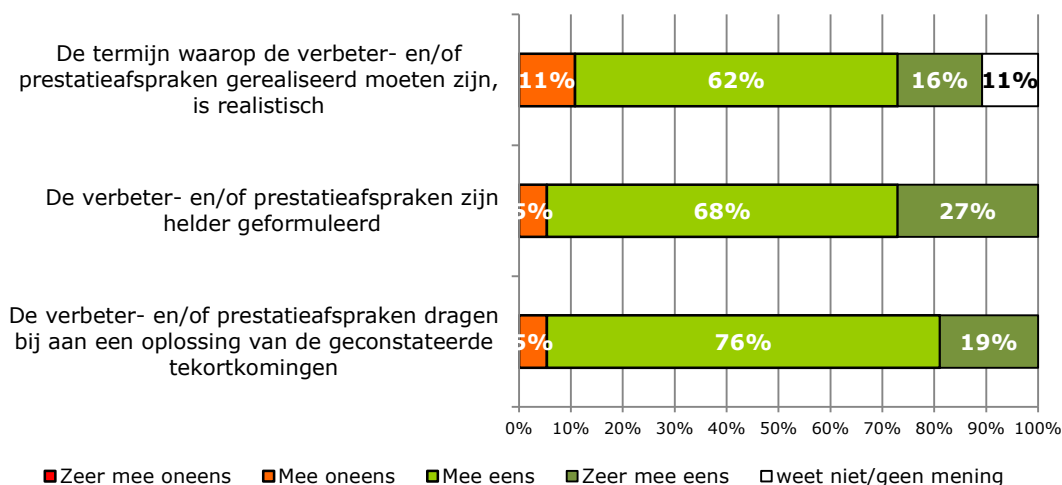
2.4 Verbeter-/prestatieafspraken

Bij bijna 60 procent van de scholen die een definitief rapport hebben ontvangen, zijn naar aanleiding van tekortkomingen verbeter-/prestatieafspraken gemaakt. Aan deze scholen is een aantal stellingen voorgelegd.

Hoewel ook hier vrijwel alle scholen het (zeer) eens zijn met de stellingen en dus positief zijn over de verbeter-/prestatieafspraken, zijn er ook enkele scholen die de termijn waarop de afspraken gerealiseerd moeten zijn niet realistisch vinden, de afspraken niet helder vinden of vinden dat de afspraken niet bijdragen aan een oplossing van de geconstateerde tekortkomingen. Met de stelling over de realistische termijn zijn relatief de meeste scholen het oneens (11%).

Tussen de verschillende bezoektijden zijn er geen verschillen (zie bijlage I, figuur 6). In vergelijking met vorig jaar valt op dat de scholen iets positiever zijn en vaker aangeven het zeer eens te zijn met de stellingen.

Figuur 2.4.a Kwaliteit verbeter-/prestatieafspraken volgens scholen, in percentages (n=37)

2.5 Verschillen tussen inspecteurs

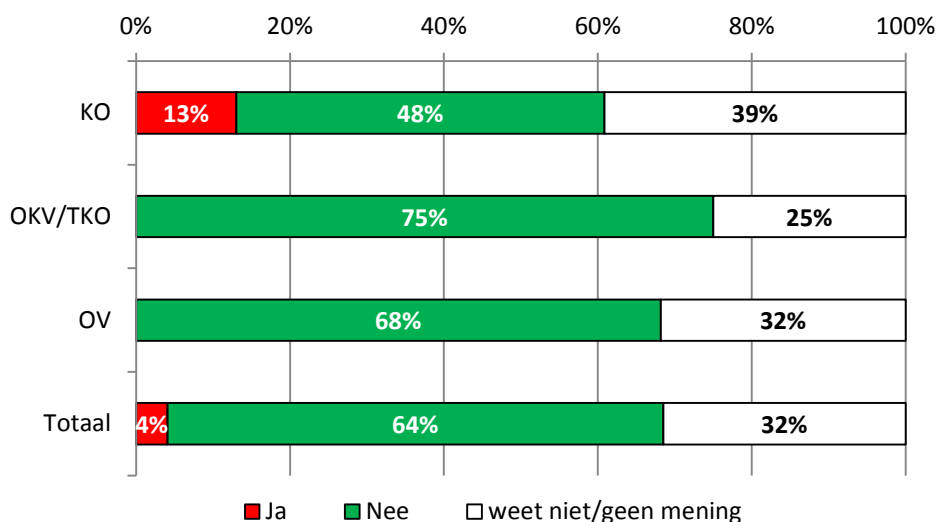
4 procent van de scholen is van mening dat de beoordeling anders zou zijn geweest als de school door een andere inspecteur was bezocht. Bijna twee derde geeft aan dat het oordeel niet anders zou zijn geweest en een derde heeft hier geen mening over (figuur 2.5a). Opvallend is dat het percentage scholen dat van mening is dat het uitmaakt welke inspecteur langskomt, sterk is gedaald ten opzichte van de vorige meting (36 procent). Het percentage scholen dat aangeeft het niet te weten of geen mening te hebben, ligt juist hoger dan in de vorige meting (in 2011-2012 ging het om circa 10%).

Aangezien de vraagstelling is gewijzigd², is een verschil in uitkomst op zichzelf verklaarbaar. Het zijn immers stellingen die niet volledig vergelijkbaar zijn. Desondanks blijft het een zeer opvallende verandering.

² Bij de vorige meting is de stelling negatief geformuleerd: 'Voor het eindoordeel over mijn school maakt het niet uit welke inspecteur mijn school heeft bezocht'.

Alleen scholen die met een kwaliteitsonderzoek zijn bezocht, geven aan dat er verschillen zijn tussen inspecteurs. Dit resultaat kan op toeval berusten.

Figuur 2.5a Ervaren verschil tussen inspecteurs, in percentages (n=73)

De drie scholen die vinden dat het uitmaakt wie er langskomt, geven aan dat ze dit baseren op hun eigen ervaringen met eerdere inspectiebezoeken. Eén school geeft aan dit daarnaast te baseren op rapporten van andere scholen (zie bijlage I, figuur 7).

"De actuele zichtbare situatie zal door iedere inspecteur wel op dezelfde wijze worden beoordeeld. Verschil merk ik met name bij het meewegen van actuele en geplande ontwikkelingen binnen de school."

"Er altijd van uitgaande dat de inspectie integer is en objectief haar beoordeling geeft zijn er wel elementen die m.i. meespelen. Ik denk daarbij aan de bekendheid met de doelgroepen, de bekendheid met de algemene werkwijze, de eerdere bezoeken die een completer beeld m.b.t. de actuele situatie van de school geven."

"Wellicht had de inspecteur een bevooroordeelde blik op basis van eerdere gesprekken en bezoeken."

2.6 Resultaat schoolbezoek

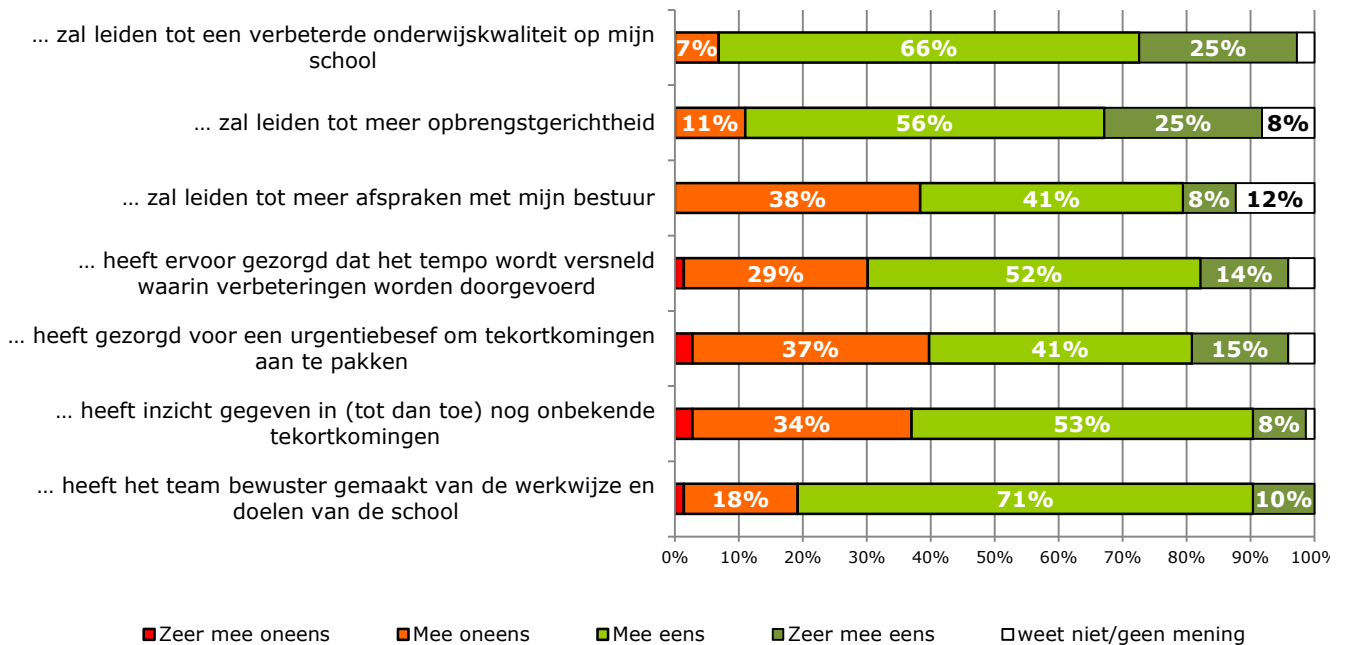
Over de resultaten van het schoolbezoek zijn de scholen meer verdeeld dan over de onderwerpen die tot nu toe zijn besproken (figuur 2.6a). De stelling dat het inspectiebezoek leidt tot een verbeterde onderwijskwaliteit op de school wordt het vaakst onderschreven: meer dan 90 procent is het hier (zeer) mee eens. Kritischer zijn scholen over de vraag of het inspectiebezoek leidt tot meer afspraken met het bestuur, of het ervoor heeft gezorgd dat verbeteringen in een hoger tempo worden doorgevoerd, of het een urgentiebesef heeft teweeggebracht en of het inzicht heeft geboden in tot nu toe onbekende tekortkomingen. Circa een derde tot 40 procent van de scholen geeft aan het (zeer) oneens te zijn met de stellingen hierover. Overigens kan dit te maken hebben met het moment waarop scholen de vragenlijst ontvangen. Sommige scholen krijgen de vragenlijst relatief snel nadat ze het definitieve rapport hebben ontvangen, bij andere scholen zit er meer tijd tussen. Dit kan invloed hebben op de mate waarin het schoolbezoek resultaat heeft.

Op twee punten zijn er verschillen naar bezoektype. Over de stelling dat het inspectiebezoek leidt tot meer opbrengstgerichtheid zijn scholen met een KO kritischer dan andere scholen. Hetzelfde beeld is te zien bij de stelling over urgentiebesef, maar daar valt vooral op dat scholen met een OKV of TKO daar positiever over denken (zie bijlage I, figuur 8).

Bij de vorige meting is de scholen alleen gevraagd naar het resultaat van het schoolbezoek in het algemeen. Een vergelijking is daarom niet te maken.

Figuur 2.6a Percentage scholen dat het (on)eens is met stellingen over het resultaat van het inspectiebezoek (n=73)

Het afgelopen inspectiebezoek ...

Een deel van de scholen heeft de antwoorden toegelicht. Ze geven vooral aan dat ze zich bewust zijn van de tekortkomingen en dat ze al bezig waren met het verbeteren van de onderwijskwaliteit.

"We zijn al zeer bewust bezig met continue verbetering van de onderwijskwaliteit."

"Door het systeem van de interne audit binnen de school waren tekortkomingen bekend."

"De bevindingen van de inspectie sluiten aan bij de door de school uitgezette ontwikkelingen."

"De school heeft een goed inzicht in de eigen stand van zaken. Het inspectiebezoek onderschreef hetgeen waarmee wij bezig zijn. Het is een ondersteuning van het gevoerde beleid."

"De weg naar opbrengstgericht werken is al ingezet en het inspectierapport bevestigt dat we die koers moeten volgen!"

"Het traject (met de meerdere inspectiebezoeken) in de afgelopen jaren was pittig,

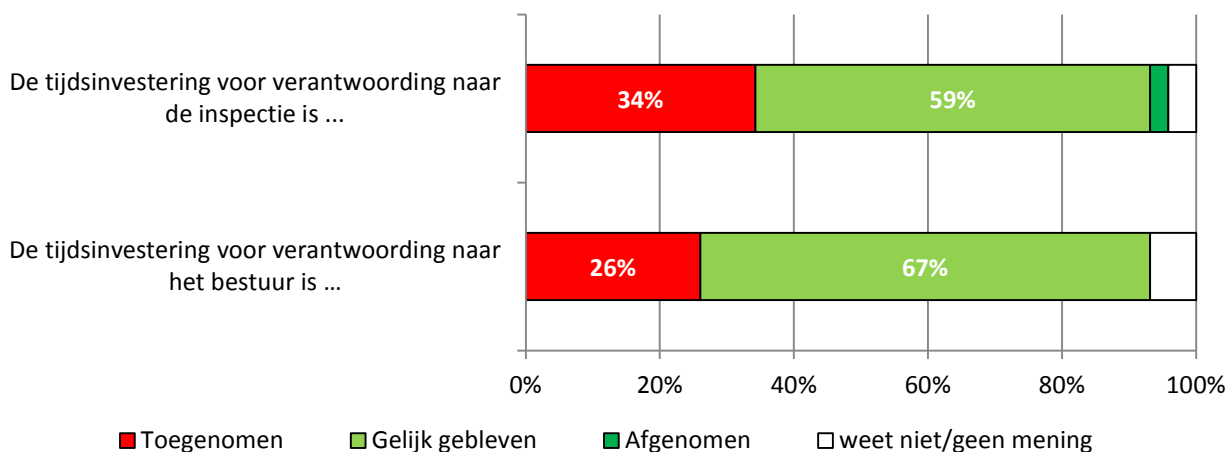
maar het heeft ons zeer geholpen in de positieve ontwikkeling die de school doorgemaakt heeft. Met de ontwikkelpunten gaan we weer aan de slag."

2.7 Toezichtlast

Een derde van de scholen geeft aan dat de toezichtlast in de afgelopen twaalf maanden is toegenomen ten opzichte van de twaalf maanden daarvoor (figuur 2.7a). Ook de tijdsinvestering voor verantwoording naar het bestuur is toegenomen. Een veel grotere groep is van mening dat de toezichtlast gelijk is gebleven (59 tot 67 procent). Alleen als het gaat om de tijdsinvestering naar de inspectie zijn er enkele scholen die aangeven dat de toezichtlast is afgenomen.

Tussen bezoekttypen zijn geen verschillen (zie bijlage I, figuur 9). Bij de vorige meting was er een even grote groep die aangaf dat de toezichtlast was toegenomen. Dit kan betekenen dat de toezichtlast elk jaar toeneemt.

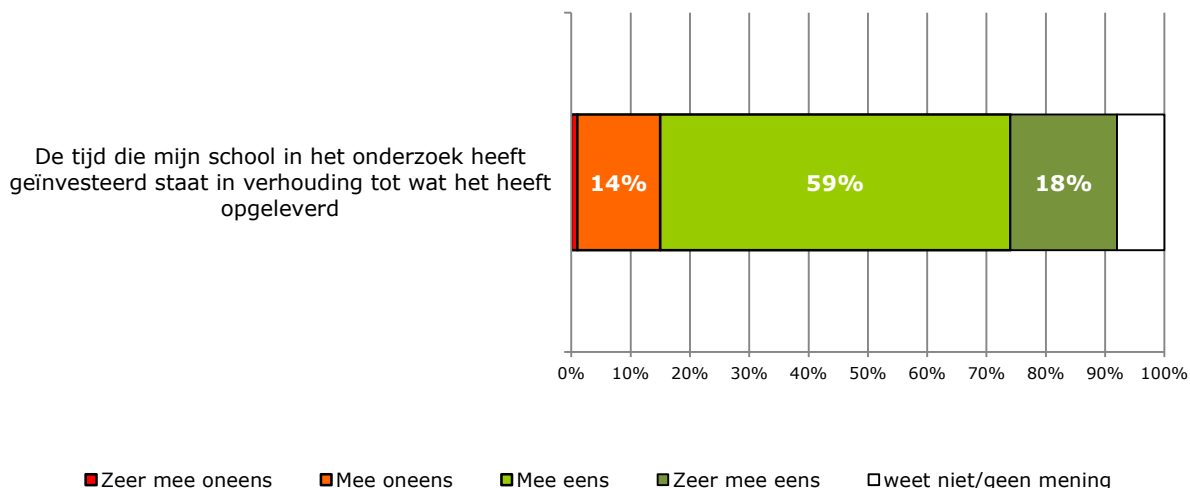
Figuur 2.7a Toezichtlast ten opzichte van het vorige schoolbezoek (n=73)

Scholen hadden de mogelijkheid om hun antwoorden toe te lichten. De paar scholen die hier gebruik van hebben gemaakt, hebben zich echter niet specifiek gericht op de toezichtlast.

Bijna 80 procent van de scholen is van mening dat de tijd die is geïnvesteerd in het onderzoek in verhouding staat tot wat het heeft opgeleverd. 15 procent van de scholen is het hier niet mee eens. Tussen bezoekttypen zijn geen verschillen. Bij de vorige meting is deze vraag niet gesteld.

Figuur 2.7b Tijdsinvestering ten opzichte van het resultaat (n=73)

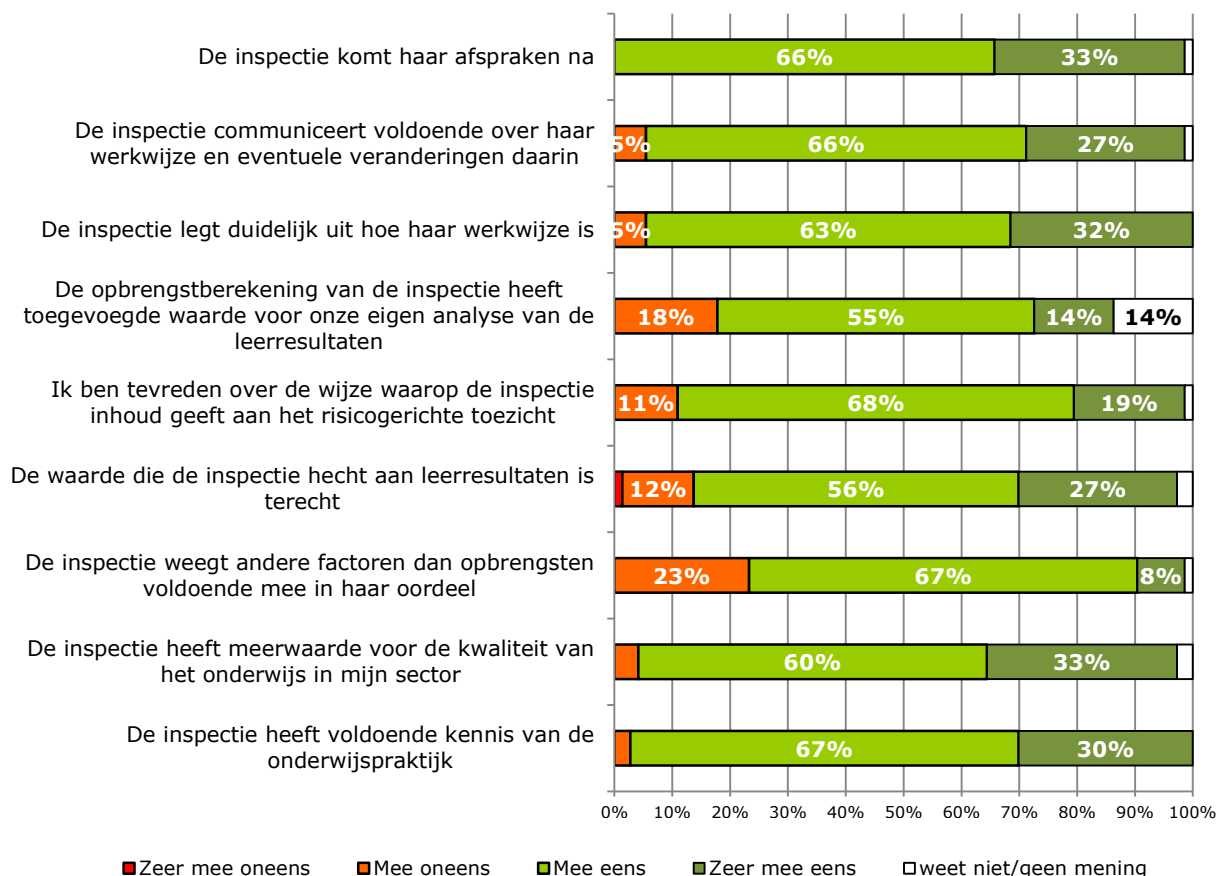

2.8 Evaluatie werkwijze

In figuur 2.8a is te zien dat de werkwijze van de inspectie door scholen over het algemeen positief wordt beoordeeld. Het gaat dan vooral over het nakomen van afspraken, de manier waar op de inspectie over haar werkwijze communiceert en de mate waarin ze die werkwijze uitlegt, de meerwaarde voor de kwaliteit en de kennis van de onderwijspraktijk. Met de stellingen over deze onderwerpen is meer dan 90 procent het (zeer) eens. Bij de andere stellingen oordeelt zo'n 10 procent tot een kwart van de scholen minder positief. Het meest kritisch zijn de scholen over de mate waarin de inspectie andere factoren dan opbrengsten meeweegt: bijna een kwart vindt dat de inspectie dit onvoldoende doet. Dit is opvallend, omdat scholen in het (voortgezet) speciaal onderwijs bij een bezoek niet worden beoordeeld op opbrengsten. Bijna 20 procent is het niet eens met de stelling over de toegevoegde waarde van opbrengstberekening van de inspectie.

De vragen zijn bij de vorige meting op een iets andere wijze gesteld. Desondanks zijn de resultaten vergelijkbaar: de scholen evalueren de werkwijze niet veel anders dan andere jaren. De stelling over de andere factoren die de inspectie meeweegt in haar oordeel, is bij deze meting nieuw. Een vergelijking met de vorige meting is op dit punt dus niet mogelijk.

Figuur 2.8a Evaluatie werkwijze inspectie (n=73)

"De inspectie communiceert voldoende over haar werkwijze en eventuele veranderingen daarin correct, echter zelf heb ik de behoefte om een duidelijke suggestie te ontvangen of richtlijn hoe bepaalde zaken ingevuld zouden kunnen worden."

"De ambitie van school is om goed onderwijs te bieden voor een zeer complexe doelgroep. Deze opdracht is een uitdaging waarbij meer factoren spelen dan alleen het onderwijsaanbod op goede manier inrichten."

"De bijzondere situatie van onze school is uniek, de inspectie had daar zeker 'oog' voor."

"De inspectie als geheel wel. Of dit ook geldt voor iedere inspecteur afzonderlijk is voor mij twijfelachtig."

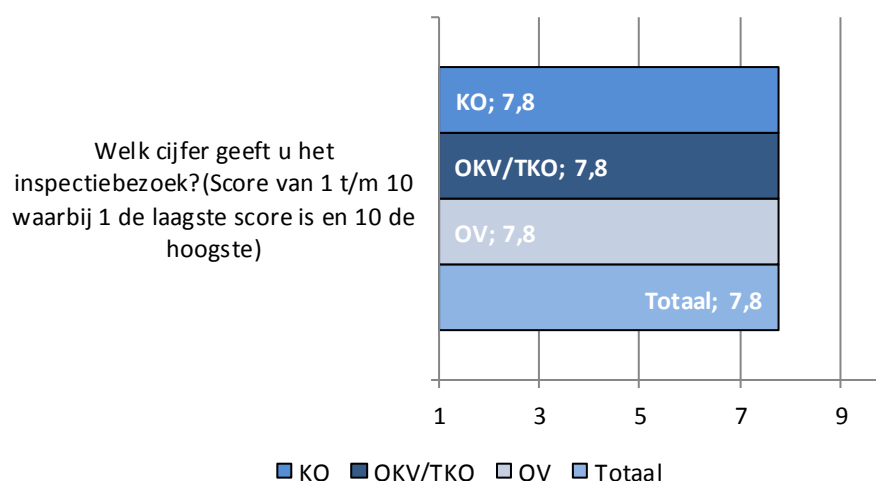
"Ik zou een meer begeleidende rol van inspectie waarderen."

"Uitstroomprofiel/leerresultaten ook koppelen aan problematiek van de leerlingen en niet alleen aan IQ."

2.9 Rapportcijfer

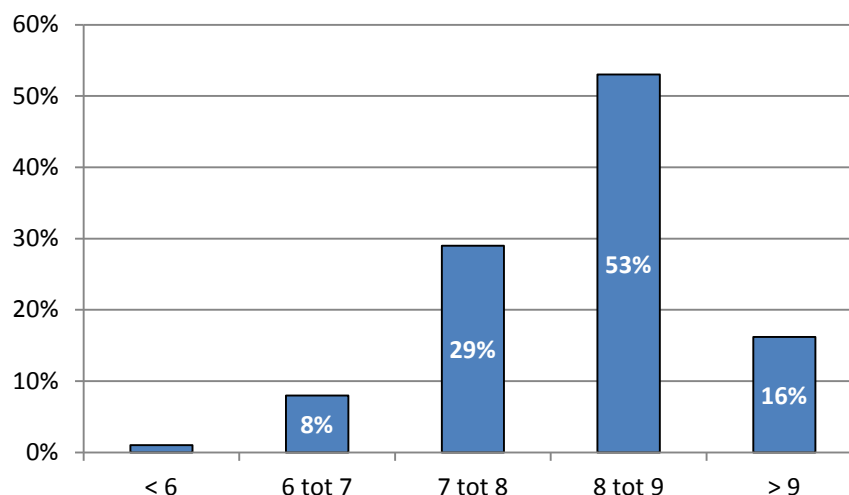
De scholen is gevraagd om het gehele inspectieonderzoek een cijfer te geven (figuur 2.9a). Het gemiddelde cijfer is een 7,8. Dit cijfer is hoger dan bij de vorige meting (7,1) Het soort bezoek maakt geen verschil voor het rapportcijfer.

Figuur 2.9a Gemiddeld rapportcijfer naar bezoekttype (n=73)

Meer dan de helft van de scholen geeft het bezoek een 8 of hoger, en daarnaast geeft nog eens 16 procent het bezoek zelfs een 9 of hoger (figuur 2.9b). Onvoldoendes (lager dan een 6) komen vrijwel niet voor.

Figuur 2.9b Verdeling rapportcijfer in categorieën. Percentages van het totaal (n=73)

"De inspecteurs hebben er voor kunnen zorgen dat een onplezierige boodschap werd verbonden met toekomstperspectief. Geen einde verhaal, maar kansen naar de toekomst. Dat heb ik bijzonder gewaardeerd."

"Het laatste bezoek was een gesprek, geen onderzoek met beoordeling. De bejegening tijdens het eerdere onderzoek is als onprettig ervaren door het team, maar dat is goed aan de orde geweest in het laatste gesprek."

"We hebben scherper voor ogen gekregen dat er verbindingen nodig zijn tussen de verschillende ontwikkelingsgebieden van de school op het gebied van competenties, opbrengsten en zorg. Zodat het geheel op een compacte wijze tot stand komt en zichtbaar wordt."

"Het is goed dat ik nu de enquête invul met een zekere distantie. Je leest, werkt nu met bevindingen van het rapport en ervaart het als ontwikkelpunten, terwijl in eerste instantie ik teleurgesteld was met de inhoud van de uitslag tijdens het afrondend gesprek."

3 Conclusie

De scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs zijn in het algemeen, net als bij de vorige meting, zeer tevreden over het inspectiebezoek. Gemiddeld geven ze het inspectiebezoek een 7,8. Dit cijfer ligt hoger dan bij de vorige meting (7,1).

Bij deze meting (schooljaar 2012/2013) is een nieuwe vragenlijst uitgezet, waarin is doorgevraagd op de onderdelen waarover scholen al enige jaren relatief ontevreden zijn. Er is daarom voor het eerst gevraagd naar een aantal houdingsaspecten van inspecteurs. De inspectie wilde hiermee onderzoeken of op dit vlak grote verschillen zijn tussen inspecteurs. Vrijwel alle scholen dichten de inspecteurs echter vooral eigenschappen toe als vriendelijk, respectvol en deskundig. Er worden dus weinig grote verschillen in houding en bejegening waargenomen.

Ook zijn er nauwelijks scholen die van mening zijn dat het oordeel anders zou zijn geweest bij een andere inspecteur (4 procent). Dit is een sterke daling ten opzichte van de vorige meting. Alhoewel de vraag vorig jaar op een andere manier is gesteld blijft het een opvallende uitkomst.

Scholen zijn bovendien tevreden tot zeer tevreden over de voorbereiding en uitvoering van het bezoek. Enkele scholen zijn kritisch over de mate waarin de specifieke situatie van de school is meegewogen in de eindbeoordeling. Scholen zijn ook vrijwel allemaal tevreden over het inspectierapport dat ze ontvangen na afloop van het bezoek en met de verbeter-/prestatieafspraken. Wel geeft 10 procent van de scholen wel aan dat de termijn waarop de verbeter-/prestatieafspraken gerealiseerd moeten zijn, niet realistisch is.

Over de resultaten van het schoolbezoek zijn de meningen van de scholen meer verdeeld dan over andere onderwerpen. Een derde tot 40 procent van de scholen is kritisch over de vraag of het inspectiebezoek leidt tot meer afspraken met het bestuur, of het ervoor heeft gezorgd dat verbeteringen in een hoger tempo worden doorgevoerd, of het een urgentiebesef heeft teweeggebracht en of het inzicht heeft geboden in tot nu toe onbekende tekortkomingen.

De algemene werkwijze van de inspectie wordt door de meeste scholen positief beoordeeld. Hoewel scholen in het (voortgezet) speciaal onderwijs bij een bezoek niet worden beoordeeld op opbrengsten, is een kwart van de scholen kritisch over de stelling dat de inspectie voldoende andere factoren dan opbrengsten meeweegt.

Alles overziend valt het op dat scholen over de meeste aspecten van het bezoek net zo tevreden als eerdere jaren. Ook is het positief dat slechts een enkele school aangeeft dat het oordeel bij een andere inspecteur anders zou zijn geweest. Hoewel vrijwel alle scholen het inspectiebezoek in het algemeen zeer positief waarderen, zijn ze minder positief over de mate waarin de inspectie naar opbrengsten kijkt. Ze worden hier overigens bij het bezoek niet op beoordeeld.

De bevindingen uit dit tevredenheidsonderzoek zijn voor de inspectie een stimulans voor haar ingezette ontwikkelingen van het toezicht. De inspectie wil het toezicht zo inrichten dat het scholen en instellingen maximaal stimuleert. Daartoe wil zij het huidige risicogerichte toezicht verbreden door in haar oordelen meer te differentiëren en de scholen daarover inhoudelijk feedback te geven. De inspectie wil

daarmee ook scholen die boven het minimumniveau presteren, stimuleren tot betere prestaties³.

³ Zie Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2014). *Kamerbrief over toezicht in transitie*

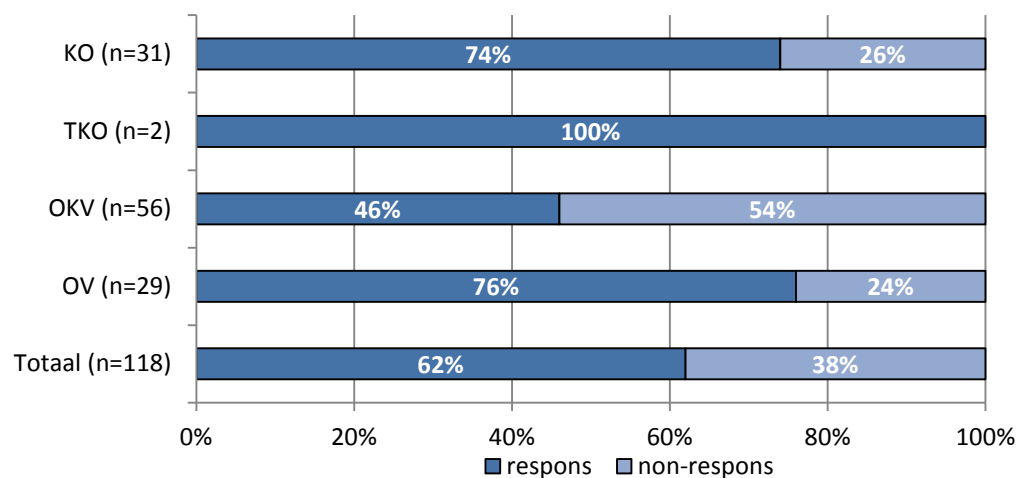
Bijlage I Tevredenheid naar bezoekttype

Deze bijlage bevat een overzicht van alle vragen uit de vragenlijst, met de antwoorden uitgesplitst naar het type bezoek van de inspectie. Om een inzichtelijke vergelijking te kunnen maken tussen de antwoorden per bezoekttype, zijn de antwoorden die zijn gegeven op de tevredenheidsschaal omgerekend naar een rapportcijfer (tabel 1). Per bezoekttype is vervolgens een gemiddeld rapportcijfer berekend.

Tabel 1 Hercodering van de tevredenheidsschaal naar een rapportcijfer

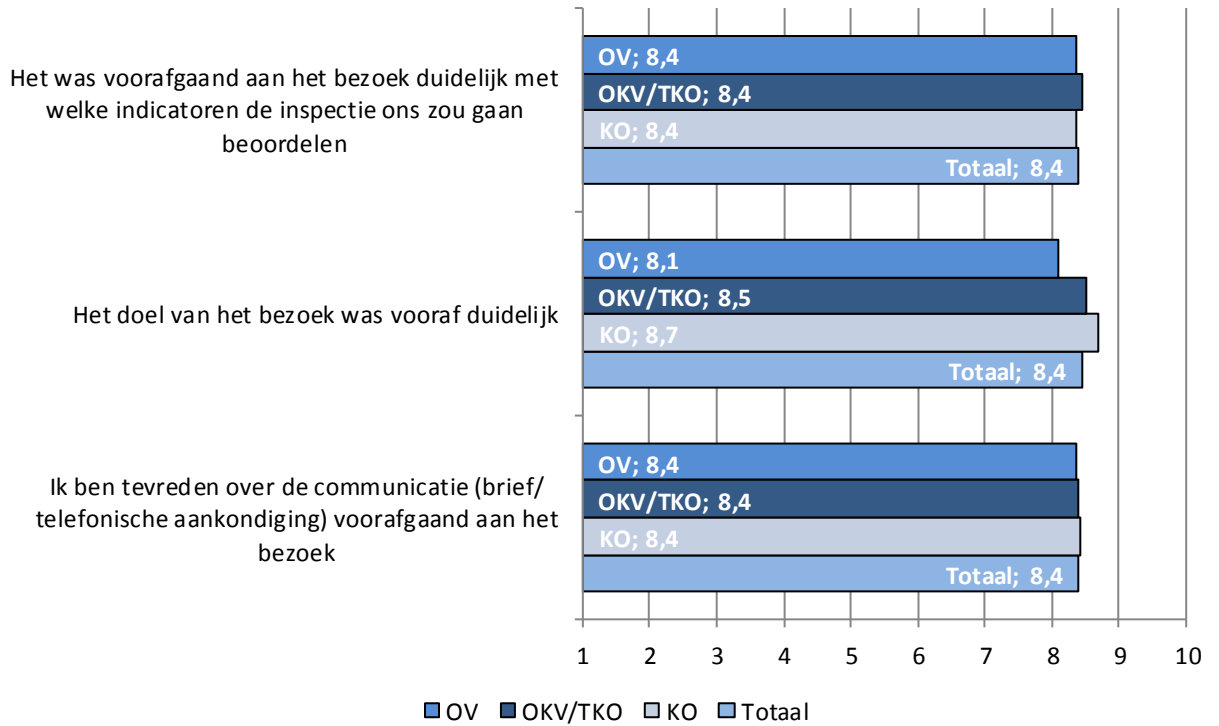
Antwoordcategorie	Rapportcijfer
Zeer ontevreden	1
Ontevreden	4
Tevreden	7
Zeer tevreden	10
Weet niet/geen mening	<i>Wordt buiten beschouwing gelaten</i>

Figuur 1 Respons en non-respons naar bezoekttype, in percentages (n=118)

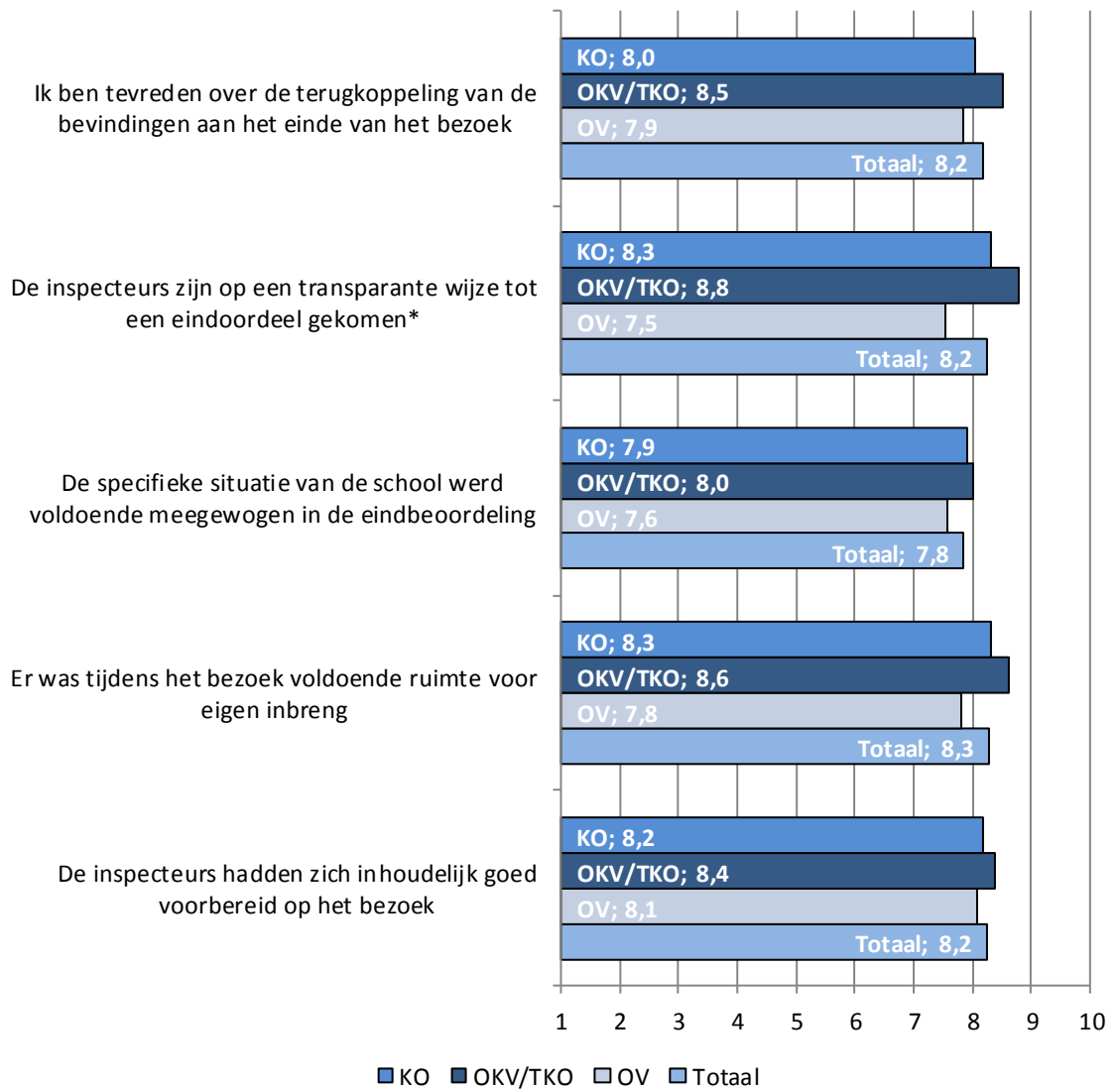
Vorbereiding

Figuur 2 Tevredenheid scholen over voorbereiding bezoek, per bezoekttype (n=73)

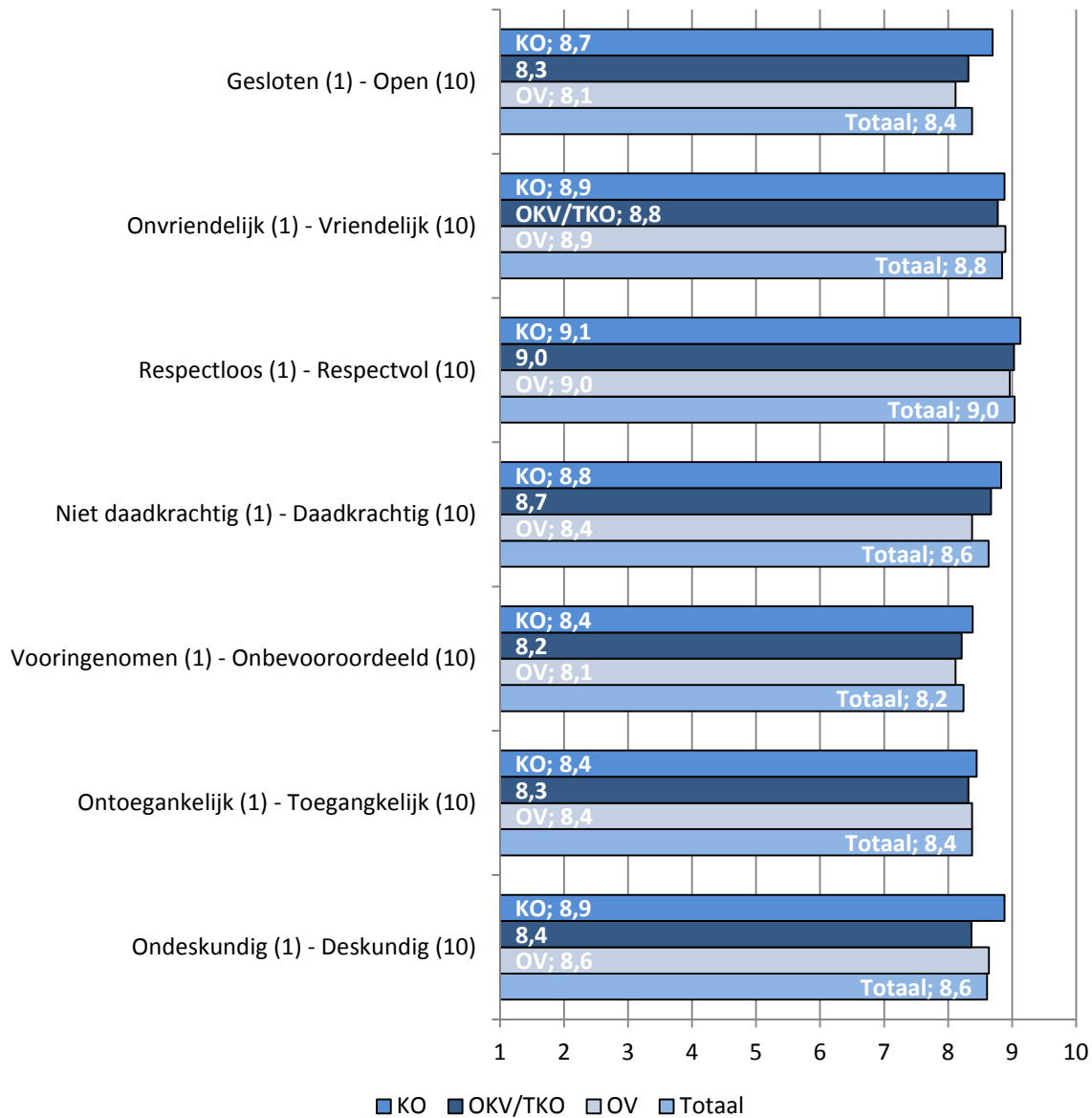
Uitvoering

Figuur 3 Tevredenheid scholen over uitvoering bezoek, per bezoekttype (n=73)

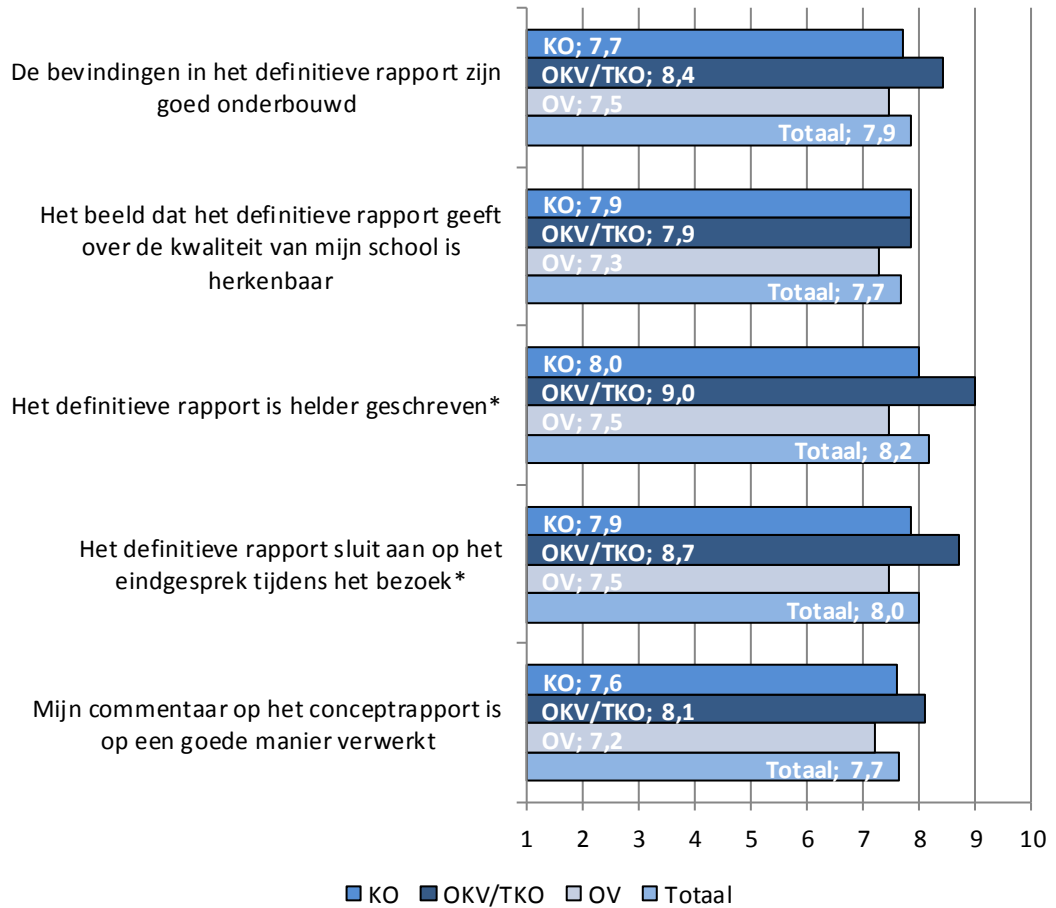
* significant verschil ($p < 0.05$)

Figuur 4 Tevredenheid scholen over inspecteurs, per bezoekttype (n=73)

Rapport

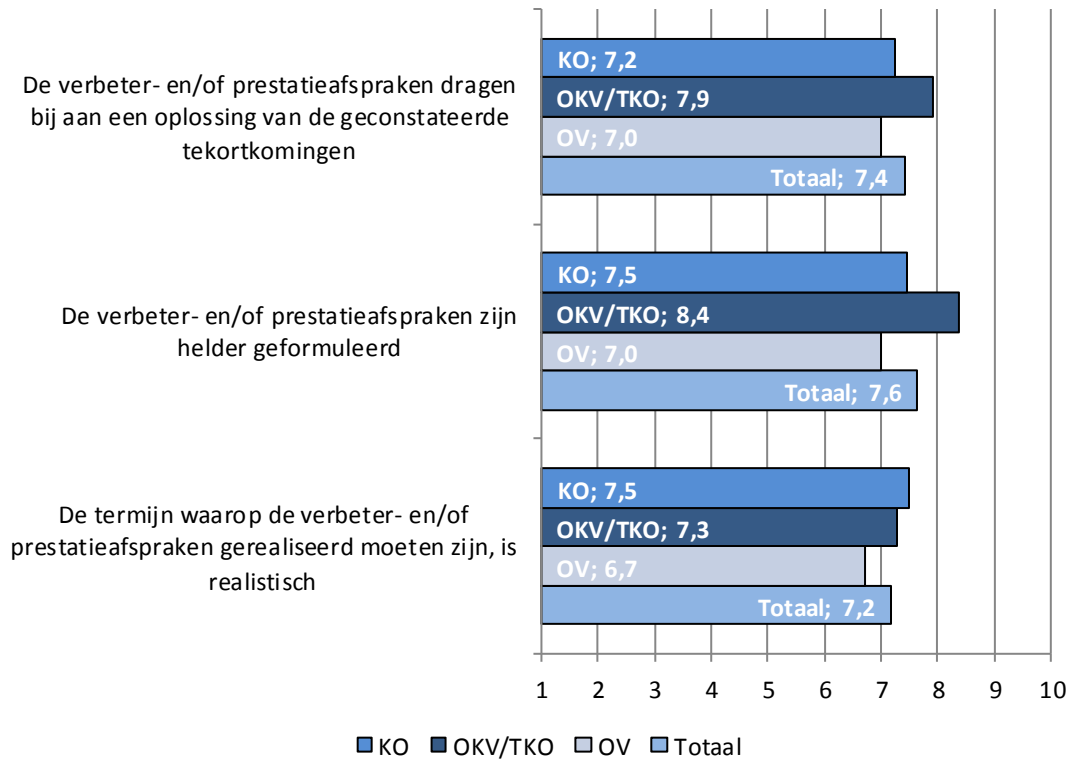
Figuur 5 Tevredenheid scholen over het rapport, per bezoekttype (n=62)

* significant verschil ($p < 0.05$)

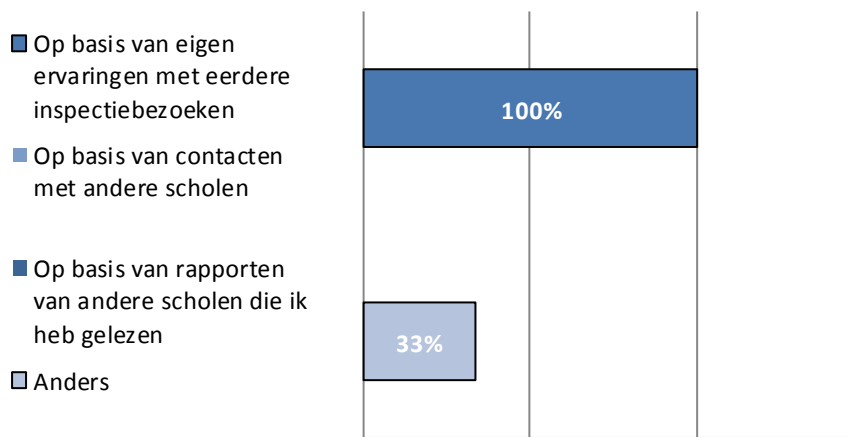
Verbeter-/prestatieafspraken

Figuur 6 Tevredenheid scholen over verbeter- en/of prestatieafspraken met inspectie, per bezoektype (n=36)

Verskil tussen inspecteurs

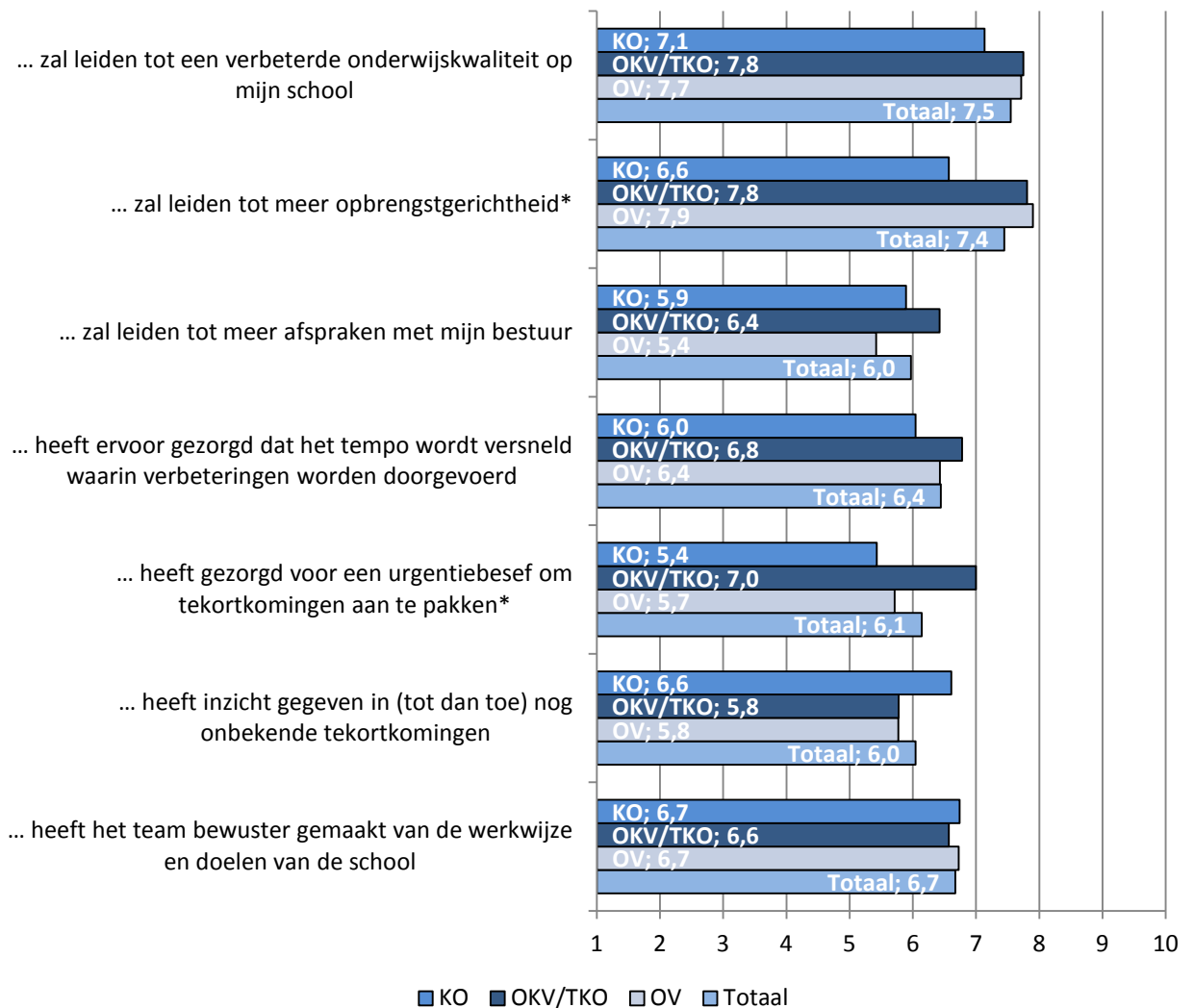
Figuur 7 Reden van ervaren verschil tussen inspecteurs, in percentages (n=3)

Resultaat schoolbezoek

Figuur 8 Tevredenheid over effecten inspectiebezoek, per bezoektype (n=73)

Het afgelopen inspectiebezoek ...

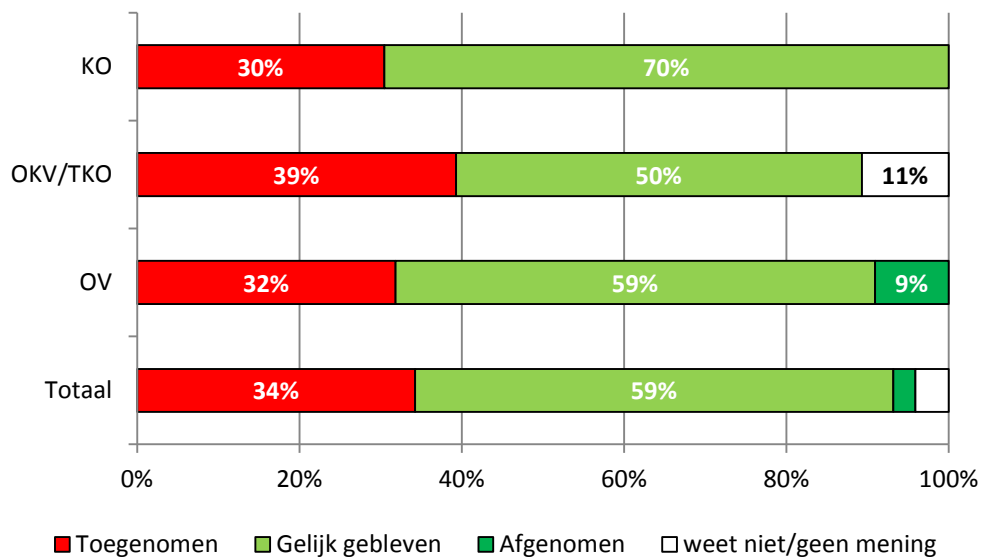

* significant verschil ($p < 0.05$)

Toezichtlast

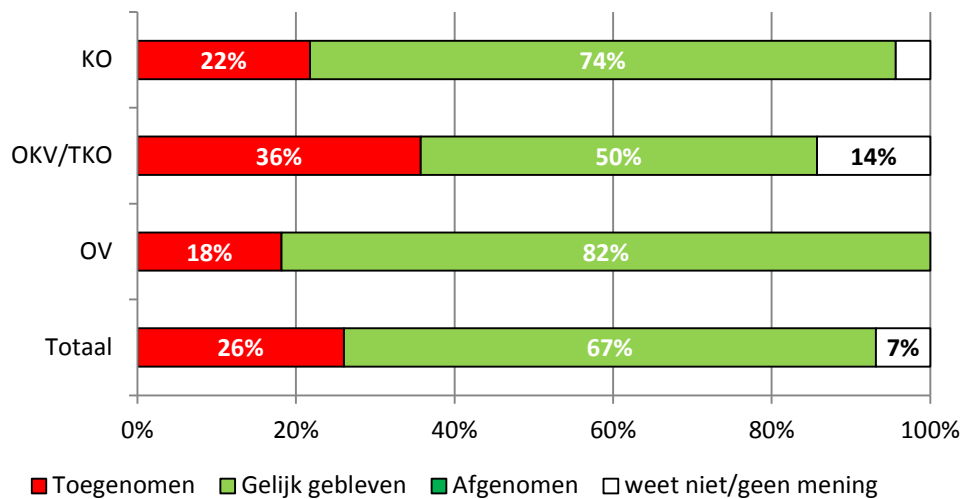
Figuur 9 Toezichtlast naar inspectie ten opzichte van het vorige schoolbezoek, naar bezoektype (n=73)

Bent u van mening dat de tijd die u kwijt was aan de verantwoording naar de inspectie de afgelopen 12 maanden is veranderd in vergelijking met de 12 maanden daarvoor?

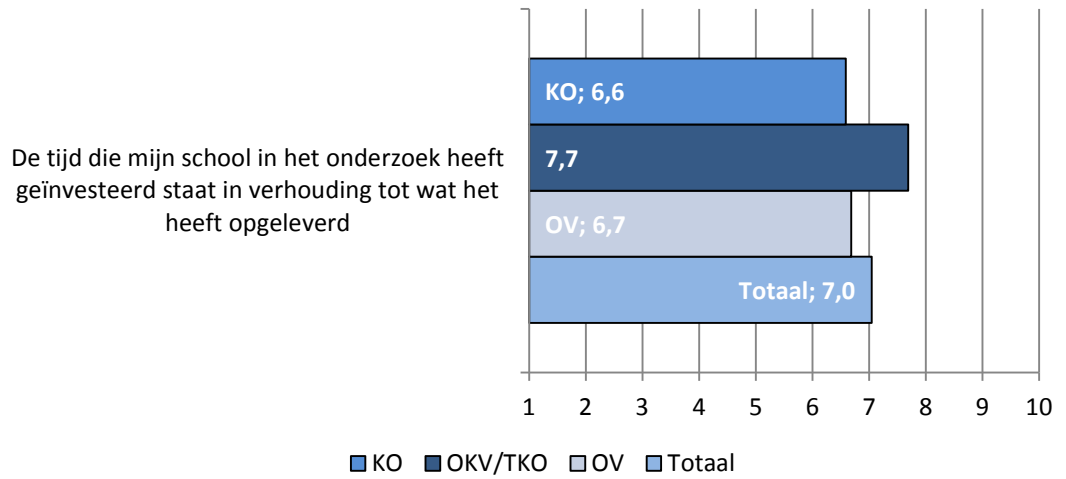

Figuur 10 Toezichtlast naar bestuur ten opzichte van het vorige schoolbezoek, naar bezoektype (n=73)

Bent u van mening dat de tijd die u kwijt was aan de verantwoording naar uw bestuur de afgelopen 12 maanden is veranderd in vergelijking met de 12 maanden daarvoor?

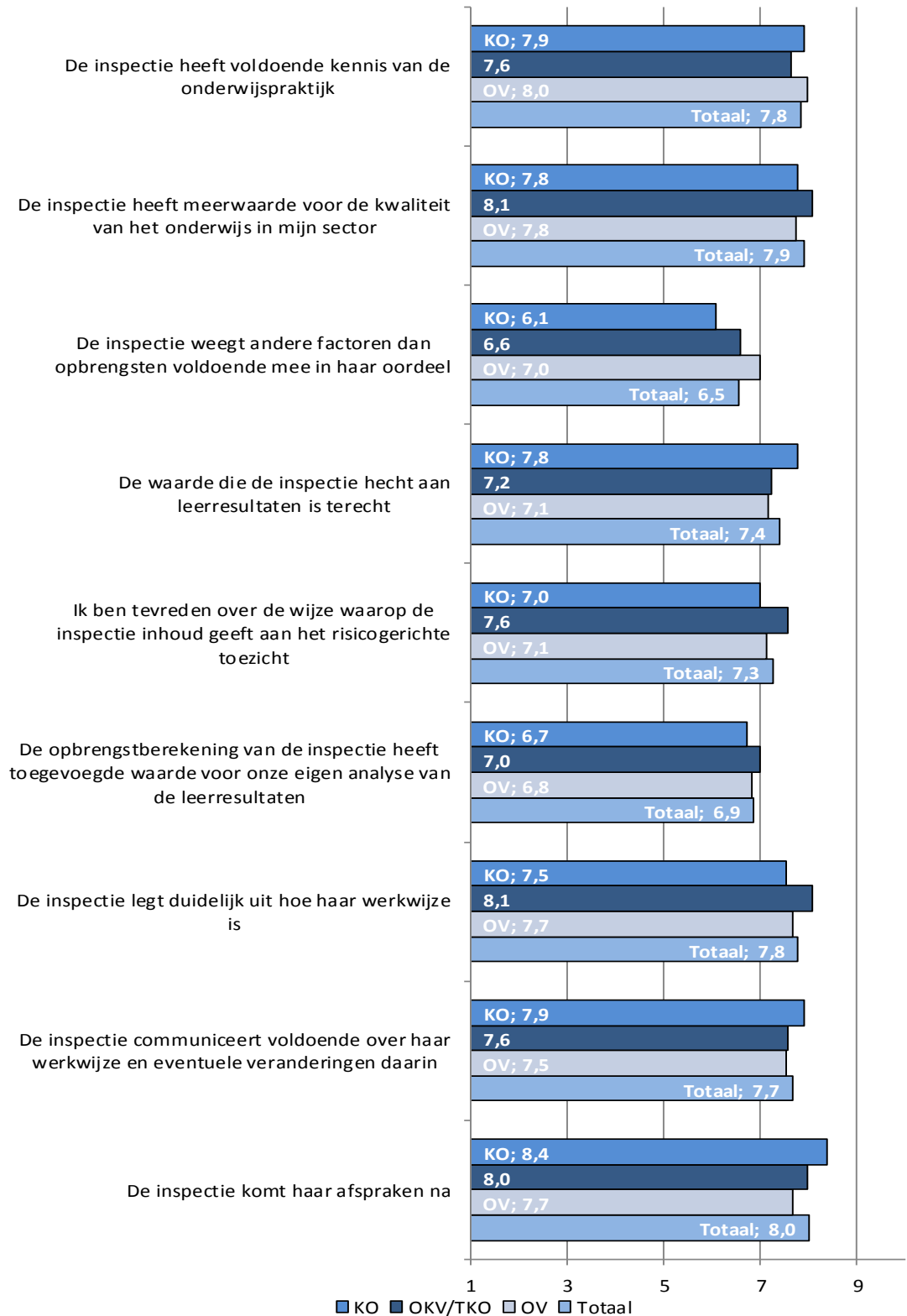

Figuur 11 Tijdsinvestering ten opzichte van het resultaat, naar bezoekttype (n=73)

Evaluatie werkwijze inspectie

Figuur 12 Evaluatie werkwijze inspectie, naar bezoektype (n=73)

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

2014 - 09 | gratis
ISBN: 978-90-8503-333-2

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de
Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | april 2014